

24. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ПРОМИСЛОВОГО РИНКУ

С.О. Степанчук

Національний університет харчових технологій

Розвиток ринкової інфраструктури є пріоритетним напрямом на сучасному етапі існування промислового комплексу України поряд зі становленням орієнтованих на сучасні ринкові принципи господарювання виробників та продавців даного сегменту економіки.

Методикою досліджень теоретичних та прикладних аспектів функціонування промислового ринку та розвитку його інфраструктури займалися такі вчені, як П.Т. Саблук, В.П. Дмитрук, Ю.С. Коваленко, В.Г. Андрійчук, В.В. Губський, О.С. Бондар, Т.Л. Мостенська, О.П. Сологуб, Л.В. Страшинська, О.О. Шеремет, П.І. Гайдучкий, І.І. Лотоцький, М.Й. Малік, Н.М. Міщенко та інші.

Дослідження ґрунтується на аналізі сучасного стану промислового ринку та розробці пропозицій щодо удосконалення його інфраструктури. Для вирішення поставлених завдань було використано такі методи дослідження, як: абстрактно-логічний, монографічний, емпіричний, метод експертних оцінок тощо.

Інфраструктура ринку являє собою систему організаційних структур, основною функцією яких є забезпечення здійснення обмінних процесів в економіці. Основними елементами інфраструктури промислового ринку в сучасних умовах є біржі, торгові домви, аукціони, ярмарки, місцеві та оптові ринки, заклади роздрібно́ї торгівлі.

Інфраструктура являє собою основу ефективної інтеграції та регіональної спеціалізації економіки. За умови її розвиненості, промислове виробництво орієнтується не на ринки збуту, а на природно-кліматичні умови у випадках продуктової спеціалізації та розміщенні продуктивних центрів, які найкраще йому відповідають. Це дозволяє одержувати максимальну кількість високоякісної продукції при мінімальних витратах на її виробництво та збут.

Сучасний стан ринку продовольства характеризується досить повільним формуванням інфраструктури, яка була б здатна забезпечити скорочення втрат на вироблення та реалізацію продукції, поліпшити її якість, сприяти формуванню ринкових цін, фінансовому й інформаційному забезпеченню даного процесу. Наявні проблеми ще більше ускладнюються внаслідок того, що не створена мережа посередницьких структур, які б на конкурентній основі сприяли збуту продукції за вигідною ціною. Крім того, відсутня повноцінна ринкова інформація.

Серед інститутів інфраструктури промислового ринку первинною ланкою виступають місцеві ринки, заклади фірмової, дрібнооптової та роздрібно́ї торгівлі, співпраця з якими, як правило, передбачає мінімальні витрати на транспортування, зберігання продукції, організацію торгівлі, інші маркетингові заходи. Привабливість вищезгаданих інфраструктурних елементів найбільш актуальна для невеликих за розміром і масштабами діяльності промислових підприємств.

По відношенню до виробників магнатів товарного виробництва, місцева інфраструктура не в змозі повністю забезпечити реалізацію їх інтересів. У зв'язку з цим виникає необхідність розвитку різних форм оптової торгівлі. З них найбільш демократичною та прозорою на даному етапі розвитку суспільства, безумовно, є товарна біржа.

Створення торгових домів дозволяє сформуваи ефективне ринкове середовище, за допомогою розвитку товарно-грошових відносин, більш вигідної реалізації виробленої продукції і поліпшення матеріально-технічного постачання виробників. Такі ринкові суб'єкти функціонують, як правило, на районному чи регіональному рівні та виступаючи проміжною ланкою між товаровиробником і системою товарних бірж у процесах збуту виробленої продукції і матеріально-технічного постачання.

Не менш перспективною і успішно реалізованою в багатьох країнах формою організації оптової торгівлі є оптовий продовольчий ринок.

Система розподілу продовольства через оптові ринки має ряд переваг: створюються умови для круглорічного постачання населення свіжими, високоякісними продуктами харчування за прийнятними цінами; для сільськогосподарських товаровиробників і переробних підприємств вирішується проблема збуту, створюються додаткові робочі місця і зменшується відтік сільського населення; держава вирішує проблему легалізації оптової торгівлі і додаткового надходження коштів у

бюджет. При цьому забезпечується захист вітчизняних товаровиробників і продовольчого ринку країни в цілому.

Важливу роль у забезпеченні прозорості ринку та оперативності дій його суб'єктів має відігравати система інформаційного забезпечення. При чому на сучасному етапі його роль зростає не лише через необхідність оперативної достовірної інформації про ситуацію на ринках, а й у зв'язку з розвитком науково-технічного процесу.

Отже, інфраструктура промислового ринку є однією з основних передумов його стабільного функціонування, від розвитку якої залежить як ефективність діяльності окремих господарських суб'єктів, так і реалізація стратегічних цілей держави в сфері промислової політики та продовольчої безпеки.

Напрямами удосконалення інфраструктури є розвиток інститутів гуртової торгівлі, зокрема оптових ринків, торгових домів, бірж, а також інформаційно-консультаційне забезпечення товаровиробників. Удосконалення інфраструктури ринку сприятиме оптимізації системи маркетингу та каналів збуту продукції для всіх виробничих суб'єктів ринку.